

Goder ubeskaaret, uden kirkelig Vielse. Altsaa det er et Spørgsmaal, hvis Forklaring jeg troer, der er Grund til at forbeholde Kirken. Men, hvorom Alting er, et Punkt er der virkelig, som vi ikke maae glemme i den hele Sag, især naar der tales om Præsternes Frihed, og det er, at med al Betydning af vore Betsjesskrifter, saa er Kirkens Stilling, og de Pligter, som Præsterne have som Kirkens Tjenere, ikke ubrømt med den Augsburgske Confessions Forskrifter; thi den er vel vor Kirkes fornemste Betsjesskrift, men det er ikke vor Kirkeforsatning, og den enkelte Præst er, idet han modtager et Præsteembede, indtraadt under Kirkeforsatningens bindende Myndighed, saalænge denne Kirkeforsatning lovlighedsbestaaer, og ikke hæves ved Kirkens og Statens Samvirken. Men dette har en stor Betydning med Hensyn til, hvad der her er sagt om den kirkelige Praxis. Endnu skal jeg berøre det Punkt, hvorom den ærede Taler sagde, at der vel ikke var Fare for, at den Magt, der indrømmes Præsten til efter eget Dnske, paa Grund af religiøs Overbeviisning, at nægte Vielse, kunde blive farlig og foranledige uberettigede Overgreb, idet han sagde, at det jo var vel bekendt, at Kirken ikke dømte om skjulte Ting, at Præsten altsaa havde at holde sig blot til det Abenbare, og at han derfor ikke kunde komme til at frænke Nogen af Kirkens Medlemmer ved at handle efter Formening eller Rygter. Men for det Første kræves der ikke blot en Regel for Handlingens Beviislighed, men der kræves en Regel for Handlingens Fordømmelighed i og for sig selv i kirkelig Henseende. Der er ingen Grændsesat for, hvad der skal berettigge Præsten til at nægte Vielsen. Det er overladt til de enkelte Præsters Individualitet, hvor strenge de ville være, og i hvilke foregaaende Handlinger de ville see en Hindring for Vielsen; thi det er vel bekendt — og jeg behøver ikke at sige den ærede Taler det; han veed det bedre end jeg — at, uagtet der er visse Hovedpunkter, hvorom Striden dreier sig med Hensyn til Ægteffabets Tilladelighed, er der, foruden disse Hovedpunkter, endel andre, hvorom der ingenlunde mellem de Geistlige, der forresten nærme sig til hinanden i denne Retning, er nogen

fuldkommen Overensstemmelse. Men dernæst er der jo Spørgsmaal om, hvad er det Abenbare? Jeg veed ikke, om den ærede Taler indskrænkede den Ret, han forlanger, saa stærkt, at han ved det Abenbare kun forstod det juridisk Beviste; thi det juridisk Beviislige maa Præsten være forstigtig med at indlade sig paa, da han ellers vil kunne komme til at paabyrde sig selv et Beviis, som det maaffee vilde være vanskeligt at føre. Men jeg troer, at den samvittighedsfulde Præst i mange Tilfælde vil finde sig ligesaa betyngtet, og navnlig ligesaa betyngtet med Hensyn til den omkringstaaende Menigheds Dndomme ved de Handlinger, om hvilke han har en høj Grad af moralsk Overbeviisning, og det en Overbeviisning, som han deler med Sognet og Menigheden, som ved Handlinger, der ere blevne juridisk konstaterede. Jeg kommer altsaa bestandig tilbage til, at der ikke paa denne Maade, paa dette Sted og i dette korte Omrids kan indrømmes denne Frihed, og at den, hvad enten det er en Frihed eller en strengere Regel, dog maa forekomme paa et andet Sted. Endnu vil jeg tilføie dette, at, naar man tillægger Folkstemningen nogensomhelst Betydning, og siger, at Folkstemningen har saa stærkt udtalt sig imod det borgerlige Ægteffab i Almindelighed, saa bliver det endnu betænkeligere at tillægge nogensomhelst enkelt Embedsmand, saa agtværdig han end er, saameget man end maa respectere de Grunde, hvorefter han saaledes handler, Ret til at henvisse bestemte Personer til en Form, som den offentlige Stemme saa stærkt udtaler sig imod.

Wlechingberg: Ved at bedømme det Endringsforslag, jeg har tilladt mig at stille, maa jeg bede det høitærede Things Medlemmer holde fast ved det Standpunkt, hvorfra jeg er gaaet ud, idet jeg nemlig har henvendt Opmærksomheden paa, at den nærværende Lov fremkom i det Mindste for en stor Deel paa en efter mit Skjønne ubetimelig Tid, nemlig førend den Omordning af Kirkeforholdene, som Grundloven forudsætter, har fundet Sted. Den høitærede Minister erkjendte, ved at berøre mit Forslag, at det var rigtigt, naar jeg var gaaet ud fra, hvad der var fornødent, og at Bepaarelsen af dette Spørgsmaal, hvad der er fornødent, maatte veilede ved at bedømme